

FMOTTATT

12 MAR 2012

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Avdeling: konsernstab
Myndighetskontakt

Kontaktperson:
Jens Myklebust
+47 952 99 186

Tidl. dato og referanse:
31.1.2012 10/1249- rho

Dato og referanse:
9. mars 2012

Posten Norge AS
Økonomi og Finans
Postboks 1500 Sentrum
NO-0001 OSLO

Besøksadresse:
Biskop Gunnerus' gate 14 A
Tel: +47 23 14 90 00
Faks: +47 23 14 90 01
Kundeservice: +47 810 00 710
www.posten.no

Org nr: NO-984 661 185 MVA

Høring om endringer i Postens plikt til å tilby banktjenester

Samferdselsdepartementet har sendt på høring forslag til endringer i *lov om tilbud av grunnleggende banktjenester i Posten Norge AS' ekspedisjonsnett*. Forslaget vil begrense Postens plikt til å tilby banktjenester til bare å gjelde i landposttjenesten.

Behovet for banktjenester i Postens nett

Posten har i dag av historiske grunner en lovpålagt plikt til å tilby grunnleggende banktjenester på alle postkontor, Post i Butikk og i landpostruter. Plikten oppfylles gjennom en avtale med DNB ASA hvor Posten på vegne av banken tilbyr de aktuelle banktjenestene.

Gjennom de siste 20 årene har kundenes bruk av banktjenester endret seg vesentlig. Overgang til nettbank, minibanker og kontantuttak i butikker har kraftig redusert behovet for manuelle banktjenester, og det har vært et markant og kontinuerlig fall i etterspørselen etter banktjenester i Postens nett. Dette gjelder alle typer banktransaksjoner som inngår i bankplikten (innbetalinger, innskudd, utbetalinger og kontantuttak). I lys av denne utviklingen har Posten lenge tatt til orde for at bankplikten i postnettet bør revurderes.

Utredninger som Copenhagen Economics har gjort for Samferdselsdepartementet viser at det ikke er markedsmessig grunnlag for å opprettholde banktilbudet i Postens nett i sin nåværende form. Copenhagen Economics konkluderer med at Postens landsdekkende bankplikt kan avvikles, enten helt eller delvis, da det kun er en liten gruppe (15 000 - 25 000 personer), primært lite mobile personer i tynt befolkede områder, som fortsatt kan ha et visst behov for denne typen banktjenester. Disse kan sikres banktjenester på andre måter enn ved dagens bankplikt, eventuelt ved at bankplikten opprettholdes i landposttjenesten.

Samferdselsdepartementets forslag

Departementet ser behov for å tilpasse bankplikten til markedets etterspørsel, men finner ikke å kunne gå inn for full avvikling av bankplikten nå. Det vises til at immobile kunder i distriktene fortsatt kan ha et visst behov for tilbud om manuelle banktjenester i rimelig nærhet. For å fange opp brukere i grisgrendte strøk som ellers får lang vei for å få utført banktjenester, foreslås det å videreføre banktjenester i landpostnettet. To alternativer fremmes:

Alternativ a): Videreføring av dagens tjenester, men kontantuttak må bestilles på forhånd.

Alternativ b): Videreføring av dagens banktilbud i landpostnettet.

Postens kommentarer

Det samfunnsmessige behovet for å pålegge Posten bankplikt er i dag svært lite, og Posten har ut fra forretningsmessige vurderinger bedt om at avvikling av bankplikten vurderes. Analysene fra Copenhagen Economics viser at det er visse grupper av enkeltindivider som mister bankfasiliteter i rimelig nærhet ved avvikling av Postens bankplikt. Posten stiller seg på denne bakgrunn positiv til forslaget om å begrense bankplikten til landpostnettet. Det bør imidlertid klargjøres at tjenesten skal

være innrettet mot privatpersoners/husholdningers behov og at bedrifter/næringslivet ikke har krav på banktjenester gjennom landpostnettet. Vi støtter forslaget om at åpning av konti ikke skal være del av en lovpålagt banktjeneste, og har ikke merknader til selve lovteksten.

Av de to beskrevne alternativene anbefaler Posten at alternativ a) velges. Følgende fordeler taler for dette alternativet:

- Tilbudet målrettes ved at kontantuttak må bestilles/avtales.
- Avtale om kontantuttak vil kunne gjøres enkelt ved at kunden ringer landpostbudet eller Postens kundesenter. Avtale vil kunne gjøres fra gang til gang, eller for fast dag.
- Brukerne av banktjenester i landpostnettet er i stor grad faste og kjente kunder. Uttak av kontanter etter avtale vil etter vårt syn ikke utgjøre en vesentlig endring for brukerne, da det allerede i stor grad er et etablert bruksmønster som kan videreføres. Tilgjengeligheten vil være som i dag.
- Størrelsen på kontantbeholdningen kan med dette alternativet begrenses til det reelle behovet. Dette er en sikkerhetsmessig fordel, i tillegg til at det er arbeidsbesparende og reduserer finanskostnader.
- Sammenliknet med alternativ b) vil kostnadene i alternativ a) i større grad variere med transaksjonsvolumet. Dermed vil kostnadene i større grad avhenge av den faktiske bruken av tjenesten, og over tid bli redusert dersom trenden med reduserte volumer fortsetter.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Som det framgår av høringsnotatet, er statlig kjøp for dagens bankplikt og postkontorstruktur beregnet til 244 MNOK (2013-tall). Ved å begrense bankplikten til landposttjenesten kan behovet reduseres ned til anslagsvis 35-40/50-55 MNOK pr. år, avhengig av løsning. Vi understreker at denne reduksjonen forutsetter at Posten gjennom den bebudede Eiermeldingen til Stortinget også får handlefrihet til å omdanne 149 av dagens egendrevne postkontor til Post i Butikk-løsninger. Uten en slik handlefrihet vil det ikke være mulig å ta ut de forutsatte kostnadsgevinstene, og behovet for statlig kjøp vil øke.

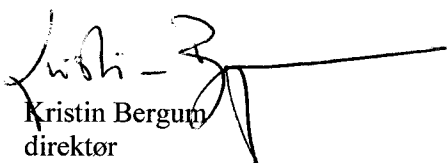
Videre understreker vi at den samlede effekten på statlig kjøp som følge av endringer i rammebetingelsene knyttet til bankplikt og postkontorstruktur, ikke kan tas ut i sin helhet allerede i statsbudsjettet for 2013. Vi viser til at dagens postkontorstruktur og tilbud av banktjenester er basert på gjeldende bankplikt og krav til postkontorstruktur pålagt Posten i forrige Eiermelding. Det vil nødvendigvis ta noe tid fra nye rammebetingelser trer i kraft til vi får lagt om fra denne strukturen til ny struktur og et mer begrenset banktjenestetilbud. Av hensyn til de ansatte som berøres, vil det være spesielt viktig at det avsettes tid til å gjennomføre tilfredsstillende omstillingsprosesser. Ut fra disse hensynene er det Postens vurdering at omleggingen vil være fullført i løpet av 2. halvår 2014.

Endringer i Postens tilbud av banktjenester er også regulert i avtalen med DNB, i tillegg til at det vil være behov for prosesser i forbindelse med etablering av nye Post i Butikk. På denne bakgrunn legger vi til grunn at merkostnadene som de nåværende forpliktelsene påfører Posten i en overgangsperiode dekkes av statlig kjøp. Det betyr en gradvis nedtrapping av statlig kjøp i takt med at Posten omstiller til nye rammebetingelser og tar ut kostnadsgevinstene.

Oppsummering

Posten støtter at bankplikten avgrenses til landposttjenesten. Vår anbefaling er at dette skjer i henhold til alternativ a). Tilbudet bør begrenses til privatmarkedet. Vi forutsetter at staten fortsatt dekker den bedriftsøkonomiske ulønnsomheten ved tjenesten gjennom ordningen med statlig kjøp. Dette innebærer at staten, i en omstillingsperiode fram til det reviderte omfanget av bankplikten og ny postkontorstruktur er implementert, også kompenserer Posten for merkostnader som følger av allerede pålagte forpliktelser.

Med vennlig hilsen

Kristin Bergum
direktør